

Reykjavík 15. desember 2016

Fjárlaganefnd Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efni: Umsögn um mál nr. 6, frumvarp til laga um breytingu á lögum um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins, nr. 1/1997.

Rétt er að taka fram að Landssamband Slökkviliðs- og Sjúkraflutningamanna (LSS) styður ekki „samkomulag um lífeyrismál“ sem BSRB, BHM og KÍ gerðu við Fjármálaráðherra og Samband Íslenskra sveitarfélaga, þann 19. september sl. Það hefur verið stefna LSS í áratugi að fá lífeyristökualdurinn lækkaðann, áður nefnt samkomulag gengur þvert á þá stefnu LSS og á samþykktir BSRB þings.

LSS mótmælir þessu frumvarpi og gerir eftirfarandi athugasemdir:

1) Varðandi 7gr. b-lið.

Þar kemur fram að hækka eigi lífeyristökualdurinn úr 65 ára í 67 ára.

Þetta kemur fram á sama tíma og LSS og önnur stéttarfélög hafa lagt áherslu á nauðsyn þess að lækka aldurinn hjá sínum félagsmönnum. Sérstafa starfa félagsmanna LSS er að þau eru í flestum tilfellum unnin við lífshættulegar kringumstæður og undir miklu andlegu og líkamlegu álagi. Kröfur til starfisins eru sífellt að aukast og ekki á færi eldri starfsmanna að uppfylla þær. Það er hvorki starfsmanninum né atvinnurekandanum til bóta að hækka aldurinn.

2) Í frumvarpinu segir m.a. um þá skerðingu sem leiðir af hækkun lífeyrisaldurs: „Sjóðfélagar í A-deild hafa notið lögbundinna réttinda sem reiknast með jafri réttindaávinnslu og eru miðuð við 65 ára lífeyristökualdur. Í frumvarpi þessu er leitast við að bæta þeim það tjón sem þeir verða fyrir þegar réttindaávinnslu þeirra er breytt úr jafri ávinnslu í aldurstengda og lífeyrisaldur hækkaður í 67 ár. Það er gert með því að greiddur er sérstakur lífeyrisauki vegna þeirra sem eru virkir greiðendur í A-deild við samþykkt frumvarps þessa. Í því felst eins og áður hefur komið fram að þeir sjóðfélagar sem voru virkir við árslok 2016 halda þeim réttindum sem þeir voru búnir að ávinna sér óbreyttum. Þeir ávinna sér síðan réttindi í samræmi við nýjar aldurstengdar réttindaöflur og 67 ára lífeyrisaldur en lífeyrisaukinn er reiknaður u.m.k. árlega og honum er bætt við réttindi þeirra til þess að bæta þeim mismuninn.“

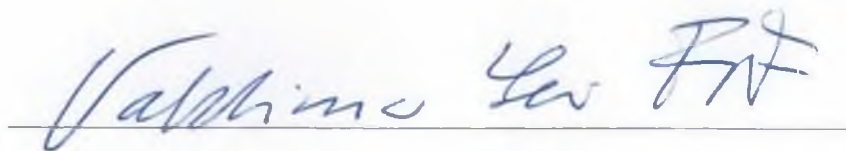
Hér er alls ekki ljóst hvort þeir sem greiði nú þegar í sjóðinn, geti án skerðingar hafið töku lífeyris við 65 ára aldur án þess að það leiði til skerðingar á núverandi réttindum þeirra?

- 3) Í frumvarpinu er á það lögð áhersla að þær breytingar sem það felur í sér rúmist innan heimilda 72. gr. stjórnarskrárinnar um friðhlegi eignaréttar. Þá er á það lögð áhersla að ákvæði frumvarpsins um lífeyrisauka sem ætlað er að bæta slíka skerðingu, eigi að leiða til þess að skerðingin rúmist innan marka. Við skoðun á þessu atriði verður ekki fram hjá því litið að meðalaldur landsmanna í dag er rúm 80 ár. Ef miðað er við að réttur til tóku lífeyris hækki úr 65 árum í 67 ár, þá er í raun verið að skerða réttindi til ellilífeyris um 2 ár af 15 eða um 13,33%. Þá er ljóst að slík frestun skerðir verulega lífsgæði þeirra sem alla sína starfsæfi hafa miðað starfslok sín við 65 ára aldur. Þá fellst í slíkri skerðingu ákveðinn forsendubrestur fyrir þá sem skipulagt hafa starfsævi sína með þetta í huga.
- 4) Ekki verður heldur fram hjá því litið að með frumvarpinu er ekki verið að breyta samþykktum Brúar. Þótt fyrirliggi samkomulag milli fjármálaráðherra og Sambands íslenskra sveitarfélaga um skyldur sveitarfélaga í framhaldi af þessum breytingum þá er ekki útilokað að sveitarfélögin, í skjóli sjálfstæðis, telji sig ekki bundin af því og að þau þrengi og/eða skerði réttindi sjóðfélaga Brúar umfram það sem frumvarpið og samkomulagið gerir ráð fyrir, allt eftir fjárhagslegri getu þeirra hverju sinni. Þannig er í raun ekki í hendi í dag að bætt verði sú skerðing sem sannarlega leiðir af hækkun lífeyrisaldurs. Þá liggur á engann hátt fyrir hvernig sú skerðing verður leiðrétt. Í raun ætti það að liggja fyrir áður en löggin eru samþykkt og áður en nýjar samþykktir fyrir Brú lífeyrissjóð yrðu samþykktar. Það væri rétta leiðin. En sá asi sem er á málinu gæti komið í veg fyrir það.

LSS ásamt þremur öðrum stéttarfélögum/landssamböndum opinberra starfsmanna óskaði eftir lögfræðialiti um hvort samkomulagið geti öðlast gildi án þess að það sé borið undir bindandi allsherjaratkvæðagreiðslu hlutadeigandi félagsmanna allra þeirra stéttarfélaga sem málið varðar.

Niðurstaða þess álits hjá Gílsa Tryggvasyni hdl. er að það standist: „ekki 2. mgr. 75. gr. stjórnarskrárinnar um samningsrétt launafólks varðandi „réttindi tengd vinnu“ að gerðar séu verulegar efnisbreytingar á lífeyrisréttindum an undanfarandi allsherjaratkvæðagreiðslu þeirra sem eiga í hlut. Alþingi getur samkvæmt álitsgerðinni ekki breytt lífeyrisréttindum eins og núverio var stefnt að án þess að slík málsmeðferð sé viðhöfð (sjá m.a. bls. 18 og áfram).“

LSS áskilur sér rétt til að koma frekari athugasemdum á framfæri á síðari stigum málsins.

Fyrir hönd Landssambands slökkviliðs- og sjúkraflutningamanna
Valdimar Leó Friðriksson framkvæmdastjóri